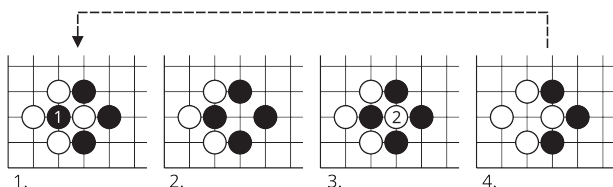
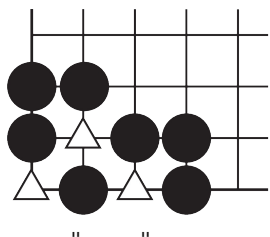

З'єднаними вважаються камені, що розташовані поряд по вертикалі або горизонталі. Даме групи таких каменів збільшуються відповідно до кількості вільних пунктів навколо всіх каменів.

Забороняється "самовбивчий" хід, тобто камінь не можна ставити в пункт, що не має навколо даме. Окрім випадку, коли такий хід закінчується зняттям групи каменів супротивника.

Не можна також знімати камінь, який попереднім ходом зняв ваш камінь в тій самій позиції, тобто не можна повторювати розташування каменів. Така гра тривала би нескінченно. Тільки після хода в іншому місці дошки можна повертатись до цієї позиції. Це називається **"правило ко"**.

Оскільки за один хід виставляється лише один камінь, то існують групи каменів, у яких послідовно зайняти всі даме неможливо (два і більше пунктів є самовбивчими для супротивника). Тому такі групи називаються **живими** і полонити їх неможливо.

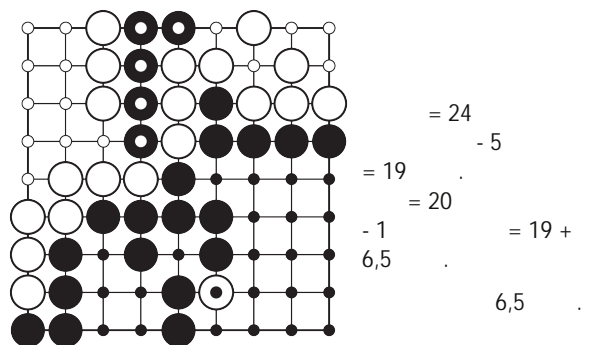
Вся територія, що оточена такою групою, належить їй.

В кінці партії, коли гравці не бачать ходів, що можуть принести їм очки, вони кажуть "пас". Після цього йде підрахунок.

За японськими правилами гравець отримує по одному очку за кожен пункт території, оточеної власними каменями. При цьому кількість каменів на дошці не враховується. Полонені камені попередньо виставляються в територію противника, віднімаючи у того очки.

Оскільки чорні мають перевагу (починаючи першими), то встановлюється **"коми"** - компенсація у вигляді 6,5 очок, що зараховує білим в кінці партії. Неціле число унеможливорює нічию.

Колір, яким будуть грати гравці, визначається наступним чином. Один гравець бере довільну кіль-

кість білих каменів (не рахуючи їх) у руку. Інший гравець намагається вгадати парну чи непарну кількість каменів взяв противник. Це він робить шляхом викладання на дошку одного або двох чорних каменів. Після цього викладаються білі камені і визначається, чи співпала парність. Якщо "чорні" вгадали, то вони продовжують грати чорними, якщо — ні, то беруть білі. Цей спосіб називається **"нігірі"**.

Багато гравців тренуються на он-лайн сервісах, таких як gokgs.com та pandanet-igs.com.

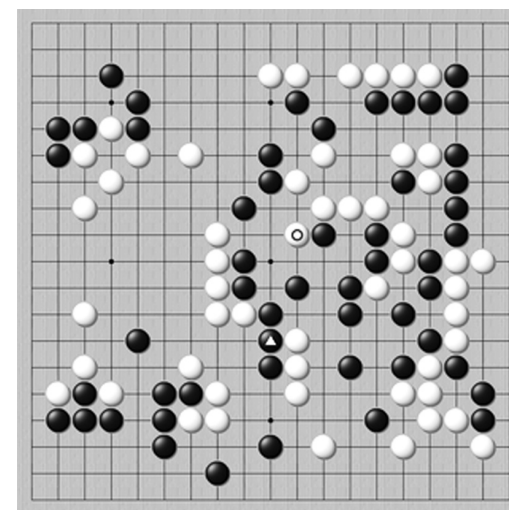
Також існують мобільні додатки, що дозволяють грати з комп'ютером на смартфоні.

Якщо ж хочеться відчутти шурхіт справжніх каменів та звук ґобану, то шукайте місцеві осередки гравців у ґо.

В Полтаві існує ґо-клуб "Даме" за адресою:
м. Полтава, вул. Соборності, 66, кімната 704-а.
 Ми граємо кожної неділі о 14:00.
 За додатковою та актуальною інформацією звертайтеся до груп у соцмережах.

Го
С

碁

1

Гобан та дві чаші із білими та чорними каменями складають комплект гри го.

Гобан — це зроблений з цільного дерева "столик" з невеличкими ножками та полем для гри зверху. Виготовлення його тривале та потребує спеціальних видів деревини. Найкращі гобани коштують дуже дорого, тому частіше використовують тонші дошки для го: з деревини або композитних матеріалів.

Ігрове поле буває трьох розмірів: стандартне (19х19 перетинів), середнє (13х13) та мале (9х9). Починати краще з малої дошки, щоб засвоїти правила та опанувати технічні прийоми.

Камені також виготовляють із різних матеріалів. Наприклад, в давнину білі камені робили з мушлів молюсків, а чорні — з чорного гладенького сланцю. Гарні сучасні камені фаянсові. Але досить часто використовують пластикові. Їхня кількість — по 180 штук (чорних та білих) для гри на стандартній дошці. Вони зберігаються у пластикових або дерев'яних чашах.

2

Го вважається найстародавнішою грою в історії людства. За легендою гру вигадав китайський імператор Яо у 3 тис. до н. е., щоб навчити свого сина дисципліни, концентрації та врівноваженості.

Уміння грати у го було одним із чотирьох мистецтв, які повинна була опанувати шляхетна

людина разом із каліграфією, малюванням та грою на музичному інструменті.

У VII ст. го потрапило в Японію, де набуло надзвичайного розвитку. Саме в Японії було започатковано титул Хон'імбо — один із претижних титулів на звання найсильнішого гравця.

Зараз найбільше гравців налічують у Кореї, Японії та Китаї. Потрапивши у Західний світ у XX ст., го знайшло своїх прихильників і у нас.

Існують Національні федерації го, наприклад, Американська та Євпопейська. Українська федерація го об'єднує близько 20 тисяч гравців з усієї країни. Майже у кожному обласному центрі України є клуби гри в го, найбільш розвинені у Києві, Харкові, Рівному, Одесі.

Першим українським професіональним гравцем у го стала 2012 року Марія Захарченко, яка отримала перший професійний дан у Кореї.

3

Чим унікальна гра го? По-перше, вона містить величезну кількість варіантів розвитку партії ($2 \cdot 10^{170}$), що унеможливорює прорахунок всіх ходів наперед. А це означає, що крім логіки, гра вимагає інших якостей: інтуїції, просторового мислення, цілісності сприйняття ситуації — досить часто прагнення перемогти в локальній позиції призводить до поразки у всій партії.

Го виникло майже 5 тисяч років тому, і з тих пір правила майже не змінювались, отже в концепцію закладено первісні філософські принципи, що зрозумілі та близькі всім людям. Крім того го містить

принципи рівності — камінці однакові, ні в кого немає переваги над іншими і все залежить від вмілого поєднання всіх каменів у єдину силу.

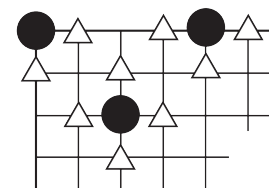
Партію в го часто порівнюють із веденням війни або бізнесу. На відміну від інших ігор, в го немає повного переможця, гравці лише розділяють територію між собою. Сильніший забирає більше — стільки, скільки в нього вміння та досвіду, але і той, хто програв, також має територію — по своїх силам.

Гра го — особлива, тому досить довго вона залишалася справою виключно людського інтелекту. Потужності комп'ютерів не вистачало, аби виграти у найсильніших професіоналів. Але в жовтні 2015 року рівень нейрокомп'ютерів досяг такого рівня, що створений інженерами лабораторії Google DeepMind алгоритм AlphaGo зміг обіграти чинного чемпіона Європи з го. Ця перемога стала в більшій мірі поворотним пунктом для осмислення відношень "людина-комп'ютер", але гра го залишилась так само загадковим симбіозом творчості, інтуїції, вміння розраховувати, логічно мислити, контролювати емоції та перебувати "тут і зараз".

4

Мета гри в розподіленні камінцями ігрового поля між двома гравцями. Кожен намагається відокремити своїми каменями якнайбільше. Переможцем є той, в кого більша загальна площа територій та більша кількість очок.

Гра починається на порожній дошці. Перший хід роблять чорні, потім — білі, далі по черзі. Хід — це виставлення каменя на перетин ліній (пункт). Поставлені камені не переміщуються, за виключенням зняття із дошки захоплених каменів противника.

"Даме" або "дихання" — це вільний простір, що оточує камінь або групу каменів по вертикалі та горизонталі. Коли всі вільні пункти зайняті противником — такий камінь\група вважаються полоненими та можуть бути знятимися із дошки.